

Magazin

UDRUGA-PRAGMA.HR

Priredio: Darko JERKOVIĆ

// **BOLJA HRVATSKA: SOCIJALNE USLUGE ZA TREĆU DOB** //

ILOK SE BRINE O STARIMA

PREKOGRANIČNA SURADNJA: UKLJUČIVANJE STARIJIH U ŽIVOT LOKALNE ZAJEDNICE I PODRŠKA NA TERENU

Jedan od važnih pokazatelja kako žive starije osobe u nekoj zajednici, osim onih već očekivanih poput životne dobi, zdravstvenog stanja, zadovoljstva životom i odnosima s drugima, i oni su koji govore o tome na koji su način starije osobe uključene u život lokalne zajednice ili isključene iz njega, kako zajednica prihvaća starije osobe te kako se općenito odnosi prema njima - koje im usluga pruža i kako zadovoljava njihove potrebe u starosti. Osim velikih, statističkih podataka na nacionalnoj razini koji "zamućuju" lokalni pregled, pogled prema jednoj konkretnoj općini ili gradu nam oslikava kako se zajednica brine o ovoj populaciji.

SOCCARE PROJEKT

Naime, u Vukovarsko-srijemskoj županiji trenutno radi 55 pružatelja socijalnih usluga za starije osobe, od ustanova poput domova za starije preko obrta za usluge te udruga i vjerskih zajednica koje pomažu u rješavanju svakodnevnih potreba starijih, poput odlaska liječniku, nabave lijekova, pripreme ogrjeva. Oni "sretniji" - koji su dovoljno rano podnijeli svoj zahtjev i imaju sredstava za plaćanje jer ona najskuplja opcija kada je osoba potpuno i cjelodnevno ovisna o skrbi drugih iznosi 710 eura, a one najpovoljnije su 410 eura - svoj su smještaj pronašli u Domu za starije osobe Ilok, gradu koji je u 25 godina "izgubio" oko 3000 stanovnika, pa u njemu trenutno živi oko 5000 osoba, među kojima je i veliki broj starijeg stanovništva. Zato i rad Doma za starije osobe, uz klasičnu institucionalnu skrb smještaja za

starije i cjelovite podrške stručnjaka i pružanja posebnih usluga poput skrbi za oboljele od Alzheimerja i umiruće osobe, poprima posebno značenje kada razvija nove socijalne usluge poput centra za savjetovanje i podršku i dnevnog boravka u Iloku, kojima je glavni cilj što duže odgoditi smještaj u instituciju i pružiti dostojanstveno starenje. Te nove socijalne usluge dio su projekta SocCare koji je Dom Ilok osmislio s partnerima, Razvojnog agencijom Vukovarsko-srijemske županije, Caritasom Šabac i Gerontološkim centrom Bačka Palanka iz Srbije, a uz sufinanciranje iz europskih fondova koji je prepoznao važnost skrbi za starije i prevencije institucionalizacije. Jedna od projektnih aktivnosti, uz one velike infrastrukturne, ulaganje je u znanja i vještine zaposlenika, onih koji pružaju socijalne usluge starijima i koji trebaju dodatnu podršku - zato su i socijalni radnici ovog projekta, na čelu s ravnateljicom Darijom Nikolić, i drugim stručnjacima, osmislili program edukacije za sve uključene

u projekt SocCare, u suradnji s udrugom Pragma iz Zagreba te je proveli u prosincu 2025. u Iloku. Edukaciju su stručnjaci Pragme - **Nedjeljko Marković**, dipl. socijalni radnik, **Jelena Adamlje**, mag. socijalne pedagogije, grupna psihoanalitičarka, **Mirjana Soljačić**, mag. psihologije i **Angelina Kršnik**, mag. socijalne pedagogije - podijelili u dva radna dana u kojem su u prvom danu obuhvaćene teme analize socijalne politike u skrbi za starije, te specifičnostima savjetovaniškog rada sa starijim oso-

bama, a u drugom danu je naglasak bio na psihološkoj otpornosti, teškim situacijama i osnaživanju zaposlenika.

U svome izlaganju Nedjeljko Marković naglasio je kako se danas naglašava individualizacija, dobrovoljnost usluga i pravo starijih na dostojanstven, neovisan život i sudjelovanje u društvu, a zbog ubrzanog starenja stanovništva, osobito u ruralnim područjima, dolazi do potrebe za širenjem mreže dugotrajne skrbi, jačanjem prevencije i održivim financiranjem usluga za sta-

rije. Predavač je istaknuo kao izvaninstitucionalne usluge u Europi imaju prioritet, bilo da je riječ o dnevnim boravcima i klubovima, savjetovalištima, mobilnim timovima, pomoći u kući, gerontodomaćicama i gerontološkim centrima, organiziranom i potpomognutom stanovanju, telecareu, jer je cilj omogućiti život u vlastitom domu što je duže moguće, smanjiti institucionalizaciju i podići kvalitetu života.

O savjetovanju sa starijim osobama održala je izlaganje Jelena Adamlje, koja je istaknula da se savjetovanje pokazalo vrlo korisnim u radu sa starijim osobama koje se suočavaju s različitim zdravstvenim stanjima, a od psihičkih teškoća vrlo su često prisutni anksioznost i depresija, zbog osjećaja usamljenosti, suočavanja s nadolazećom smrću, fizičkim teškoćama. Istaknula je i kako je važno predvidjeti i uslugu podrške obiteljima starijih osoba koje se također suočavaju s velikim stresom i osjećajima u brizi za starijeg člana. Na radnom mjestu u skrbi za starije stres često

proizlazi iz odgovornosti za druge ljude, brzine odlučivanja, emocionalnog angažmana i neizvjesnosti, kazala je Angelina Kršnik. Kako rad u skrbi za starije uključuje kontakt s patnjom, demencijom, gubicima, tugom obitelji, zahtjevima korisnika i etičkim dilemama, s vremenom to može dovesti do sekundarnog stresa - preuzimanja emocionalnog tereta tuđeg iskustva te vikarijske traume - gdje nas tuđa bol i patnja mijenjaju iznutra, u načinu razmišljanja, osjećaju sigurnosti i smislu posla. Ako se stres i emocionalna opterećenost godinama nakupljaju bez podrške, javlja se burnout ili sindrom izgaranja, što dovodi do osobnih, ali i profesionalnih problema.

STRAH OD SMRTI

Posljednje predavanje održala je Mirjana Soljačić, o temi suočavanja sa smrću, koja je istaknula kako se način na koji se osoba nosi sa smrću razlikuje od osobe do osobe, ovisi o prirodi bolesti, samoj ličnosti osobe i prethodnim načinima suočavanja, kao i o ponašanju drugih te je opisala pet stadija suočavanja sa smrću. Predavačica je obradila i temu komuniciranja s umirućima te strahu koji je vezan uz smrt - "on obuhvaća zabrinutost za tjelesne promjene, svjesnost o prolaznosti vremena, zabrinutost zbog boli i emocionalnih reakcija na samu smrt. To nije samo strah od vlastite smrti, već i strah od smrti bližnjih i toga kako prihvatiti i podnijeti gubitak voljenih osoba. Ali znamo da je gubitak neizbježan dio života i da predstavlja univerzalnu pojavu. Jedino što nije univerzalno je to koliko smo gubitaka u životu doživjeli, koliko nas prate kroz život i koliko traje oporavak od gubitaka", zaključila je predavačica. ■

UDRUGA-PRAGMA.HR